

פרוטוקול מס' 284
מישיבת ועדת הכלכלה
יום שני, כ"א בסיון התשנ"ח (15.06.98), שעה 10:00

נכחו: חברי הוועדה:
אבי יחזקאל - היו"ר
אלי גבאי
צבי ויינברג
איתן כבל
רן כהן
גדעון עזרא
מאיר שטרית

מוזמנים:
אלי הדר - יועץ תקינה ליצרנים
דורון אדם - יצרני ויבואני לוחיות זיהוי לרכב
חנן בן חנניה - חוב"ח בע"מ
יוסי שואף ג. - מובחר בע"מ
אהרון רוזנברג - יועץ תקינה ליצרנים
עו"ד תומר כהן - מייצג חלק מיצרני לוחיות הזיהוי לרכב
עו"ד רנטו יאראק - מייצג חלק מיצרני לוחיות הזיהוי לרכב
עודד גינגס - המועצה לצרכנות
יוסי שא נס - מנכ"ל הרשות להגנת הצרכן
דוד כוכבא - מנכ"ל מועצת המובילים

יועצת משפטית: אתי בנדלר

מנהלת הוועדה: לאה ורון

קצרנית: יפעת שפרכר

סדר-היום: תקנות התעבורה (תיקון מס' 5), התשנ"ח-1998 בדבר הטבעת סמל דגל ישראל על לוחית הזיהוי לרכב.

תקנות התעבורה (תיקון מס' 5), התשנ"ח-1998 בדבר
הטבעת סמל דגל ישראל על לוחית הזיהוי לרכב

היו"ר אבי יחזקאל:

אני מתכבד לפתוח את ישיבת הוועדה. הסוגייה היא סוגיית לוחיות הרכב. השאלה שנשאלה על ידי חבר הכנסת אברהם פורז היא: האם לשר יש סמכות להביא את זה בתקנות ומדוע לא בחקיקה ראשית, כי הנושא הוא די כבד ודי משמעותי. לאחר שנקבל תשובה נעבור לתקנות החדשות שהצעתם.

מני מזוז:

הנושא של לוחיות הרישוי מוסדר מאז ומתמיד בתקנות. זה לא נושא של הסדר ראשוני שמחייב חקיקה ראשית.

היו"ר אבי יחזקאל:

מה קורה עם בעיות המלאים, הרי המלאי הראשוני שבידי הספקים לא כולל את המילה ישראל בערבית?

מני מזוז:

התוספת של הערבית תעשה כעבור חצי שנה, כדי לא לפגוע במלאים קיימים ובהתקשרויות.

היו"ר אבי יחזקאל:

מדובר על זה שיהיה דגל, IL וישראל בשפה הערבית. אנחנו אומרים שבחצי השנה הראשונה לא יהיה ישראל בערבית, כי יש בעיה של מלאים.

מני מזוז:

אנחנו לא מצאנו שיש הכרח שהנושא יוסדר בחקיקה ראשית. זה עניין של לוחית רישוי. צריך לזכור שלוחית רישוי היא בעצם איזה סוג של מסמך רשמי. זה אמנם חריג שזה עשוי מפח ולא מנייר, אבל הלוחית רישוי זה סוג של רישיון.

נהג מחזיק רישיון רכב במכונית ורישיון נהיגה בכיס, ובנוסף הוא מחזיק על המכונית סוג של רישיון, שזה רישיון של מדינת ישראל. בכל רישיון רשמי של מדינת ישראל יש סמל המדינה וכתוב על זה ישראל. אין בזה שום דבר מיוחד או חריג שמחייב חקיקה ראשית.

אתי בנדלר:

ככל שמדובר בהסדרת לוחיות רישוי, לא היתה מחלוקת שהדבר יכול להיות מוסדר בתקנות, אלא שטען ח"כ פורז ששר התחבורה מוסמך להתקין את התקנות האלה למטרות תחבורתיות. לטענתו, עיגון החובה להטבעת דגל המדינה על גבי לוחית הרישוי, איננה למטרה תחבורתית, אלא למטרה של גאווה לאומית. הוא אומר שעניין של גאווה לאומית אין לכפות בתקנות, וזה איננו משרת מטרה תחבורתית, ולכן, לטענתו, היה ראוי להסדיר את זה בחקיקה ראשית.

רן כהן:

מה העלות של החילוף הזה?

היו"ר אבי יחזקאל:

לא תעלה יותר מ-10 שקלים.

נחום לנגנטל:

יש כל מיני דברים נוספים שעוזרים למנוע זיוף.

מני מזוז:

לגבי השאלה של חקיקה ראשית, אנחנו לא חושבים שיש איזה שהוא הכרח שהעניין יוסדר בחקיקה ראשית. לא מדובר בנושא גורלי, אלא בעניין טכני במהותו שהוסדר כמה שנים בתקנות תעבורה, ואין מניעה שהוא ימשיך להיות מוסדר בתקנות תעבורה.

טענה נוספת שעלתה במהלך הדיונים, בעיקר בדיון האחרון, היא שיש איזה שהיא כפייה לחייב אדם להחזיק דגל ישראל על הלוחית שלו. אנחנו לא רואים את זה כך. אין מדובר על כך שמחייבים מישהו להחזיק איזה סיסמה של מדינת ישראל על הבית שלו או על האוטו שלו. דגל מדינה הוא דגל רשמי של המדינה, וכפי שכל מסמך של מדינת ישראל נושא עליו גם את סמל המדינה וגם את שם מדינת ישראל, כך גם המכוננית תישא את הדגל. זה שהמסמך הזה עשוי מפח ולא מפלסטיק, זה לא משנה את העובדה שזה איזה שהוא סוג של רישיון שהמדינה נותנת, שלא מחזיקים אותו בכיס אלא מחזיקים אותו על גבי המכוננית.

לכן זה לא דבר חריג או כפייה מצפונית שיהיה על זה דגל מדינת ישראל, שהוא דגל מדינה. זה לא עניין פוליטי של זרם כזה או אחר או מפלגה כזאת או אחרת, אלא זה דגל של המדינה כמדינה, והרשיון הוא רשיון של המדינה כמדינה. לכן אין הכרח שיהיה דגל של מדינת ישראל כי יש מדינות שיש בהן ויש מדינות שאין בהן, אבל אין גם מניעה שזה יהיה.

היו"ר אבי יחזקאל:

אין ספק שמאחורי העניין הזה יש גם השקפת עולם. אני גורס שבהשקפת עולם ראוי שמדינת ישראל אחרי 50 שנות קיום יהיה לה את דגל ישראל על המכונניות. כפי שאני מתאר לעצמי שיהיה במדינה פלשתינית. כשם שבמדינה פלשתינית מתנחל יהודי יצטרך לשים את הסמל של המדינה הפלשתינית, כך גם ערבי במדינת ישראל ראוי שישם דגל ישראל.

אלי גבאי:

זו השוואה לא מתאימה.

היו"ר אבי יחזקאל:

אני לא חושב שסמל מדינת ישראל על המכונניות תיצר בעיה לערבים, ליהודים או לחרדים. בעקבות דברי המשנה ליועץ המשפטי יהיה גם כיתוב בערבית. בסופו של דבר אחרי 50 שנה זה נראה לי נכון שיש עם מה ועל מה להזדהות, ללא שום קשר אם אתה שמאלני, ימני, יוני או ניצי.

בדיון הקודם אמרו שאנחנו הולכים לכפות את העניין הזה של הגאווה הלאומית על כל מיני גורמים. אני לא רוצה לכפות, אני רק רוצה להבהיר שבמדינת ישראל ראוי

שיהיו סמלים של מדינת ישראל על כל הרבדים בחברה הישראלית. לכן אני אומר שגם כאשר תהיה מדינה פלשתינית יהיה דגל פלשתיני על המכונית הפלשתינית, ולא יצאו נגד העניין הזה.

גדעון עזרא:

אני בעד וגם בעד שתהיה כתובת בערבית. הרשות הפלשתינית שמבקשת לעשות מעבר בין עזה ליהודה ושומרון עשתה מספרים חדשים, ואתה לא רואה שום אות בעברית. אני אומר את הדברים הללו, משום שהם צריכים להתחשב בנו באותה מידה שאנחנו מתחשבים בהם. הם צריכים לשים את האות העברית כך שהשוטר או שהאזרח ידע.

איתן כבל:

אני מבין את רוח הפטריוטיות הזאת, אבל אני לא מבין את הקטע. יכול להיות שאני לא מספיק פטריוט. עד עכשיו יש בתוך הלוחית הזאת כל מיני דברים, אבל אני לא מבין את הקטע הזה עם הדגל.

היו"ר אבי יחזקאל:

דגל מדינת ישראל.

איתן כבל:

מחר תבוא ותגיד שעל כל בית נציב דגל ישראל.

מני מזוז:

על בית נצטרך חוק ולא תקנות.

היו"ר אבי יחזקאל:

בכמה מדינות יש את הנוהג הזה? בכל אירופה ובארה"ב הדברים האלה ברורים וטריוויאלים.

איתן כבל:

אני לא צריך עדויות מחו"ל. יש לנו נטייה להביא דוגמאות מחו"ל.

היו"ר אבי יחזקאל:

למה שלא נהיה מדינה נורמלית כמו אחרות?

איתן כבל:

יש בכל העולם, אז מה?

רן כהן:

אני בעד זה מכיוון שזה יפה. תביא בחשבון שמכוניות של ישראל נוסעות בחו"ל. זה מאוד יפה שזה יהיה בעברית ובערבית. לדעתי זה יתרון. אסור לעשות את זה בכוח. צריך לעשות את זה בבחירה, ואז נראה מה קורה כעבור שנה או שנתיים.

אתי בנדלר:

התקנות לא עומדות בפני הוועדה אלא בפני השר.

נחום לנגנטל:

כל המכוניות הישנות יכולות לשים ויכולות לא לשים. כל החדשות חייבות לעשות זאת, כי אחרת לא יהיה כדאי לעשות את זה.

היו"ר אבי יחזקאל:

אני יודע שיש בעיה בחברה הישראלית. השאלה שאנחנו צריכים לשאול את עצמינו היא האם הגיע הזמן שבשנת ה-50 למדינת ישראל יהיו על מכוניות חדשות סימני זיהוי, מעבר ללוח הצהוב. התשובה היא חיובית בעיניי. אומרים שמדינת ישראל משתלבת במזרח התיכון. יהיה כתוב בערבית ובעברית ויהיה דגל. אלו דברים טריוויאליים שקיימים במדינות נורמליות אחרות בעולם. אני רוצה גם בעניין הזה להיות נורמאלי, וזה לא רק עניין פטריוטי. אם זה פטריוטי, אז אין דבר נבקש סליחה.

רן כהן:

לגבי מכוניות ישנות, תהיה אפשרות להתקין את זה, למרות שאין בהם עד היום?

היו"ר אבי יחזקאל:

כן.

מאיר שטרית:

אני מציע לגמור את העניין. לי יש הצעה אחרת, שאם לא תתקבל אז אני יכול להגיש אותה כהסתייגות, שאומרת: שתוך 3 שנים גם כל רכב ישן יחליף את המספר שלו. כל העלות היא 70 שקל. אני חושב שהגיע זמן שנתנהג כמדינה. לא צריך לפחד ולא לחשוש. המדינה רוצה שיהיה סמל של מדינת ישראל על המספר. מי שלא מוצא חן בעיניו יכול לחפש מדינה אחרת.

רן כהן:

זה יהיה המיון מי יהיה במדינה ומי לא?

מאיר שטרית:

המדינה פתוחה לכל יהודי בעולם, אבל כל מי שרוצה לחיות פה צריך גם לקבל חובות מסויימים.

היו"ר אבי יחזקאל:

היתה שאלה אם בכל דבר יש להשתמש במדינת ישראל. יש דוגמאות רבות בעולם שהציבור מתגאה בעניין, ונמאס לי לראות שהציבור שלנו מתוסבך בעניינים הללו, עם מה הוא מזדהה ועם מה הוא לא מזדהה. האם המגזר החרדי ישים, להערכתך, את הדגל?

מאיר שטרית:

אין לי ספק בכך.

אלי גבאי:

אני לא מאמין שיהיו אנשים במגזר החרדי שיתנגדו.

נחום לנגנטל:

"בתוקף סמכותי לפי סעיף 70 לפקודה התעבורה, ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת לפי סעיף 48(א) לחוק יסוד: הממשלה, וסעיף 2(ב) לחוק העונשין], התשל"ז-1977, אני מתקין תקנות אלה:

1. בתקנה 300 לתקנות התעבורה התשכ"א-1961 (להלן -התקנות העיקריות), בסופה יבוא: (ג) רכב שנרשם לראשונה ביום _ באייר התשנ"ח (_ במאי 1998) או לאחריו ישא עליו לוחיות זיהוי כאמור בפרט 1(ג) בתוספת השלישית, ואולם גם רכב שנרשם לפני המועד האמור יכול שישא לוחיות זיהוי כאמור."

היו"ר אבי יחזקאל:

כדי לתרגם את זה לשפת העם, מעתה כל מכונית חדשה תצטרך לשאת את לוחית הזיהוי החדשה עם דגל ישראל, כיתוב בעברית ישראל, כיתוב בערבית ישראל ו-IL. בחצי השנה הראשונה יש בעיה של מלאי. בתום חצי השנה, על פי היועץ המשפטי של הממשלה, יהיה גם כיתוב בערבית כדי להבהיר את העניין.

אתי בנדלר:

אני רוצה שמשדד התחבורה יודיע מהו המועד שהוא רוצה לכלול בתקנה הזאת. אנחנו מדברים על מועד התחילה. לאחר מכן יש תקנה אחרת, שהיא תקנה 4, שזו הוראת שעה שמאפשרת לא לכלול את השם ישראל בערבית.

נחום לנגנטל:

הראשון ליולי.

היו"ר אבי יחזקאל:

מה יהיו הפערים במחירים? כמה יעלה הפער בין לוחית זיהוי ישנה או חדשה בשקלים?

אהרן עזרן:

10 שקלים זה ההבדל.

היו"ר אבי יחזקאל:

אני מציע שיהיה מנגנון פיקוח על מחירי הלוחיות. את זה אני אציע בתקנות.

נחום לנגנטל:

אני מתחייב.

היו"ר אבי יחזקאל:

מנכ"ל משרד התחבורה מתחייב שיהיה מנגנון פיקוח על מחירי הלוחיות החדשות. כמובן שהדבר הזה יהיה בהתאם לוועדת הכלכלה.

אתי בנדלר:

שיעוגן בצו מכוח חוק הפיקוח.

מאיר שטרית:

אני מבקש בסעיף 1 לשנות את הסוף של הסייפה של הסעיף במקום: "יכול שישא לוחיות זיהוי", "ישא לוחית זיהוי כאמור תוך שלוש שנים מיום התחולה."

רן כהן:

לא מדובר כאן על חוק. מדובר כאן על תקנות.

נחום לנגנטל:

אני אביא בפני השר את בקשתך, ואני אשקול את זה איתו.

רן כהן:

אני מבקש להביא גם לפני השר את בקשתי, שתהיה אופציונליות בחדשות.

מאיר שטרית:

אם תהיה אופציה אז החרדים לא ישימו.

אתי בנדלר:

התאריך שיהיה בה זה הראשון ביולי 1998, ואז תחול החובה.

מיכאלה אורן:

סעיף מספר 1 מפנה למפרט 327 שאנחנו הכנו אותו. נכון להיום המפרט הזה לא כולל את הסימון בערבית. אני מציעה שבגוף התקנה בסעיף מספר 1 יודגש הנושא הזה של סימון בערבית, כדי שלא תהיה סתירה פנימית בתוך התקנה.

מאיר שטרית:

זה מופיע בג'.

מיכאלה אורן:

נכון, אבל בסעיף מספר 1 יש הפנייה רק ל327, וזה לא כולל את הסימון בערבית.

מני מזוז:

מבחינת החוק אין שום חובה שהלוחית תהיה מעוגנת בתקן. בפיסקה ג' יש הפנייה לתקן וכתוב: "בתוספת המילה ישראל בעברית ובערבית." כלומר יש תקן ועליו עוד תוספת.

גדעון עזרא:

האם ברור לפי התקנה הזאת שמכונניות דיפלומטיות לא צריכות לשאת את זה?

מני מזוז:

זה לא מכוח התקנה הזאת.

גדעון עזרא:

האם מכוניות משטרה וגם מכוניות צבא, צריך לבקש שיהיה להם את אותו דבר, ואם לא אז מדוע? אני רואה בעיה במזרח ירושלים. התפיסה שלהם בנושא הזה תהיה בלתי צפויה. אני אומר את זה מבחינת האכיפה. זו בעיה שצריך לקחת אותה בחשבון ויפה שעה אחת קודם. מה אתה מתכוון לעשות אם הם לא שמים את זה? מה יהיה העונש למי שלא עומד בכך?

נחום לנגנטל:

הוא עובר עבירה כמו כל עבירת תעבורה.

מני מזוז:

העונש הוא קנס של 9600 ש"ח.

נחום לנגנטל:

אף פעם לא לקחנו בחשבון מה יהיה אם יהיה מרד אזרחים. בואו נלך על הדבר הזה, ואם תהיה בעיה אז נחזור לשולחן הזה ונראה מה עושים עם זה.

חוה בן ארי:

היו לנו כמה בעיות בנושא של אכיפת החוק בתחבורה.

גדעון עזרא:

אין אכיפה במזרח ירושלים.

היו"ר אבי יחזקאל:

לבד מהעובדה שיש בעיות בגבולות ארץ ישראל, יש גם בעיות, כפי שמעלה חבר הכנסת גדעון עזרא, במזרח ירושלים. אני מציע להשאיר את זה.

מאיר שטרית:

בתעודת זהות ישראלית שמחזיקים ערביי מזרח ירושלים מופיע סמל ישראל ולא מוחקים אותו.

היו"ר אבי יחזקאל:

חבר הכנסת גדעון עזרא העלה שאלה אמיתית ומקצועית על סמך העבר, ואני רוצה לראות בעתיד איך פותרים את העניין.

ה צ ב ע ה
(על סעיף 1)

בעד - 4
נגד - 0
נמע - 1

נחום לנגנטל:

2. "בתוספת השלישית לתקנות העיקריות, בפרט 1, במקום פרטי משנה (א) עד (ג), יבוא: (א) לוחיות הזיהוי יהיו על פי המפוט במפרט מס' 327 של מכון התקנים הישראלי (להלן - המפרט) שעותק ממנו מופקד באגף הרכב ושירות תחזוקה של משרד התחבורה וכל אדם רשאי לעיין בו. (ב) לוחיות הזיהוי יותאמו לסוג הרכב כמפורט בטור א' בטבלה שלהלן בהתאם למין לוחית הזיהוי כמפורט בטור ב' לצידו: א' - סוג הרכב 1. רכב, פרט לרכב, המפורט בפסקאות (2) עד (4) ב' - מין לוחית זיהוי ממין 4.1 כמפורט בסעיף 4 למפרט. 2. רכב אשר מקום התקנת הלוחיות בו אינו מאפשר התקנת לוחיות רגילות ממין 4.1. לוחית זיהוי ממין 4.2 כמפורט בסעיף 4 למפרט. ג. אופנוע שנפח מנועו מעל 50 סמ"ק לוחית זיהוי ממין 4.3 כמפורט בסעיף 4 למפרט. 4. אופנוע שנפח מנועו עד 50 סמ"ק לוחית זיהוי ממין 4.4 כמפורט בסעיף 4 למפרט."

אתי בנדלר:

האם המפרט החדש שיוכן ושיכלול את המילה ישראל בערבית ישא את אותו מספר מפרט, כי יש כאן הפנייה למספר מפרט. זאת אומרת, האם אתם תוכלו לארגן שזה ישא אותו מספר?

מיכאלה אורן:

אם לא, אנחנו נדאג שהמסמך החדש שמפורסם ברשומות יכתוב שהוא בא במקום 327 כך שתהיה שרשרת.

היו"ר אבי יחזקאל:

ה צ ב ע ה
(על סעיף 2א ו-ב)

בעד - 4
נגד - 0
נמנע - 2
אושר

נחום לנגנטל:

(ג) "צבע לוחיות הזיהוי יהיה צהוב מחזיר אור, ואולם ברכב כאמור בתקנה 300 (ג) יהיה צידה השמאלי בצב כחול שעליו יוטבע, בשילוב צבעים של כחול ולבן, דגל המדינה כהגדרתו בחוק הדגל והסמל, התש"ט - 1949 והאותיות IL כאמור בסעיף 3.6 במפרט, ובתוספת המילה "ישראל" בעברית ובערבית."

היו"ר אבי יחזקאל:

ה צ ב ע ה
(על סעיף 2ג)

בעד - 4
נגד - 0
נמנע - 2
אושר

אתי בנדלר:

אני מבקשת למחוק את סעיף התחילה.

נחום לנגנטל:

סעיף 4 יהפוך לסעיף 3 הוראת שעה: "על אף האמור בתקנות אלה יכול שעד יום בחשון התשנ"ט (באוקטובר 1998) לא תוטבע המילה "ישראל" בערבית על לוחית זיהוי של רכב כאמור בתקנה 300 (ג) לתקנות העיקריות."

היו"ר אבי יחזקאל:

עד איזה יום מדובר?

נחום לנגנטל:

עד ינואר 1999.

גדעון עזרא:

מכונית שיוצאת לחו"ל, אפשר לחייב אותה להתקין את הלוחית הזאת בעת יציאתה מהארץ?

היו"ר אבי יחזקאל:

ה צ ב ע ה

(על סעיף 4 שהפך להיות סעיף 3)

בעד - 5

נגד - 0

נמנע - 2

ועדת הכלכלה קיבלה באמצעות התקנות החלטה שהיא גם תקדימית והיא גם נכונה מבחינה ציבורית. מעתה יהיו על מכוניות ישראל החדשות דגל ישראל, כיתוב בעברית, בערבית ובאנגלית. אנחנו הופכים להיות כאחת המדינות הנורמאליות, ואני מקווה שכולם יממשו את החוק הזה.

תודה רבה, הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 10:50